

ועדה לפי סעיף 44 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז -
1976

9.10.017

לכבוד
ח"כ הרב יעקוב ליצמן
שר הבריאות

בענין:

פרופ' ארנון אפק, המשנה למנכ"ל משרד הבריאות ע"י ב"כ, עוה"ד שרה שר-לב,
התובעת הראשית, הלשכה המשפטית, משרד הבריאות, ירושלים

הקובל

נגד

ד"ר אלעד לאור, רופא מורשה, ע"י ב"כ עו"ד לירן זילברמן

הנקבל

דין וחשבון לפי סעיף 44 לפקודת הרופאים [נוסח חדש],
התשל"ז - 1976

1. הקובלנה -

ביום 22.11.2016 הגיש פרופ' ארנון אפק, המשנה למנהל הכללי של משרד הבריאות, קובלנה נגד ד"ר אלעד לאור, רופא מורשה, (להלן - הנקבל), על כי הורשע בעבירות פליליות וגילה התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה כאמור בסעיפים 1(1)41 ו- (5) לפקודת הרופאים [נוסח חדש] תשל"ז - 1976 (להלן: הפקודה).

לקובלנה האמורה לעיל, ייקרא להלן - הקובלנה.

2. הוועדה וההליך שהתקיים בפניה -

2.1. אנו הח"מ מוננו על ידך לפי הוראות סעיף 44 לפקודה, ביום 29.6.2016, לדון בקובלנה (להלן - הוועדה).

2.2. הדיון בקובלנה התקיים ביום 15.8.2017, בנוכחות באי כח הצדדים.

2.3. הנקבל הודה במיוחס לו בקובלנה והצדדים טענו לעניין אמצעי המשמעת הראוי בנסיבות העניין.

3. העבירות בהן הורשע הנקבל -

דו"ח - ד"ר אלעד לאור

הנקבל הורשע, בעקבות הודאתו בעובדות שבכתב האישום, בעבירה של פרסום והצגת תועבה (החזקה וצריכה) לפי סעיף 214(ב3) לחוק העונשין, תשליז-1977 ועבירה של פרסום והצגת תועבה (פרסום) לפי סעיף 214(ב) לחוק האמור.

על הנקבל נגזרו שישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות, מאסר על תנאי למשך 18 חודשים, קנס בסכום של 10,000 ₪, צו מבחן לשיקום מונע וצו חילוט לכל חומרי התועבה.

ערעור שהגיש הנקבל על החרשעה והעונש, לבית המשפט המחוזי בתל אביב, נדחה.

העובדות שבהן הודה הנקבל, כעולה מגזר הדין הן כדלקמן:

החל מיום 12.6.2011 ועד ליום 26.1.2015, או בסמוך לכך, החזיק הנקבל במחשבו ובהתקנים אופטיים ומגנטיים נוספים, כ-150,000 קבצים בנפח כולל של כ-242 גיגה ביט, אשר חילו עשרות אלפי תמונות וסרטוני וידיאו המהווים חומר תועבה ובהם: ילדים, בנים, בעירום מלא וחלקי, מקיימים יחסי מין עם ילדים ועם בגירים; ילדים, בנים מבצעים מין אוראלי בקטינים אחרים ומאוננים; קטינים, בנים, כשהם לובשים לוגוס חיתולים או גרביונים; תמונות של ילדים קטנים כפותים בתנוחות שונות; תמונות וקבצי וידיאו תחת תיקייה בשם SPANK המתעדים מבוגרים סוטרים על ילדים קטנים, לעיתים כשהם לבושים, לעיתים כשם עירומים ולעיתים אף באמצעות חפצים (מחבט, שוט, מקל); וכן קטינים, בנים מבצעים מין אוראלי בקטינים אחרים ומאוננים.

בתקופה שמיום 3.9.2012 ועד ליום 26.1.2015, או בסמוך לכך, השתמש הנקבל במחשבו בתוכנה לשיתוף קבצים מכונן, כשהו מכנה עצמו בשם קוד מיוחד.

בתקופה שמיום 1.1.2012 ועד ליום 26.1.2015, או בסמוך לכך, יצר הנקבל בתוכנת השיתוף, שמונה תיקיות ובהן כ-30,000 קבצי וידיאו ותמונות בנפח של 111 גיגה ביט, המהווים חומר תועבה. חומרים אלו שותפו על ידי הנקבל עם אחרים, בכ-200 הזדמנויות שונות, באמצעות "שיחות צ'אט" שניהל עם משתמשים שונים. הנקבל שיתף אחרים בסיסמא המאפשרת גישה לתיקות השיתוף האמורות ולחומר התועבה המצוי בהן, שהיה ברשותו.

בתקופה שמסוף שנת 2011 ועד לתחילת שנת 2015, נהג הנקבל, כדבר שבשגרה, להשתמש בעצמו בתוכנת שיתוף הקבצים על מנת לצרוך תכנים פדופיליים והוא נהג לצפות במחשבו בחומר התועבה.

4. טענות הצדדים

4.1.1. טענות הקובל -

ב"כ הקובל טענה כי אמצעי המשמעת הראוי בנסיבות העניין יהא בביטול רשיונו של הנקבל לעסוק ברפואה, לאור האמור להלן:

(א) לאור העבירות שהנקבל הורשע בביצוען וחומרתן, אין לאפשר לו לחזור ולעסוק ברפואה;

מדובר בעבירה שהיא מחמורות שבעבירות חמורות, מה גם שמדובר במספר רב מאוד של עבירות שבוצעו במהלך שנים. מעבר למעשים החמורים שנעשו בקטינים ותועדו בקבצים שהנקבל אגד, עצם הפצת הקבצים מהווה פגיעה חמורה נוספת בקטינים, לא רק מבחינה נפשית אלא גם מבחינת הפגיעה בזכותם הבסיסית לפרטיות.

ב"כ הקובל הפנתה לאמור בגזר הדין כמו גם בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, לעניין חומרתן והיקפן של העבירות שבהן הורשע הנקבל.

(ב) יש ליחס חומרה יתרה למעשים שהנקבל הורשע בגינם, דווקא בשל היותו רופא. לא ניתן להבין כיצד רופא שאמון על בריאות מטופליו, יתן יד להפצת מוצרים של תעשייה שעניינה בעינוי קטינים שהפכה לתופעה בינלאומית, אשר בשנים האחרונות, גם הביאה לשיתוף כעולה בין מדינות במטרה למגר את התופעה.

(ג) הנקבל שעבד, עד לתחילת ההליכים הפליליים כמתמחה, לא עוסק ברפואה מאז חודש נובמבר 2011, תחילה לאור החלטה שקיבל בית המשפט במסגרת ההליך הפלילי ובהמשך בהתאם להחלטה לפי סעיף 44א לפקודה;

(ד) אמצעי המשמעת אמור להעביר מסר ברור, לגבי עבריינים הקשורים בעבירות מסוג זה כמו גם לגבי המותר והאסור בהתנהלותו של רופא, הן במסגרת עסוקו והן בכלל. זאת כאשר לעניין הענישה המשמעתית יש להביא בחשבון אנטרסים כגון אנטרס הציבור בשמירה על אמון הציבור במקצוע ובשמירה אל כבוד המקצוע והשיקול המרכזי בקביעת התגובה המשמעתית צריך שיהיה האנטרס הציבורי.

בי"כ הקובל הסתמכה על האמור בפסקי הדין שניתנו בעניינו של די"ר סבין¹ ובעניין די"ר ליבוי לאור².

ביטול רישיונו של הנקבל מתחייב, על מנת למנוע העברת מסר שלילי לעוסקים במקצוע ומעבר לכך לציבור כולו, מבחינת האנטרס שבשמירה על אמון הציבור בעוסקים ברפואה.

(ה) אין ללמוד מהעונש המשמעת שחוטל על די"ר אברהם ברקאי, שעבר עבירות דומות, ורישיונו הותלה לתקופה של שנתיים בלבד. זאת הואיל ומדובר במקרה הראשון מסוג זה, כאשר חומרת העובדה שמדובר בתופעה בינלאומית חמורה התבררה רק בדיעבד. בי"כ הקובל הזכירה, בהקשר זה, את האמור בגזר הדין ובפסק דינו של בית המשפט המחוזי, כי היצירה וההחזקה של קבצים כגון אלה שהנקבל החזיק בהם, גורמים להתפשטות תופעת הפדופיליה ומסייעת לה, וכי ככל שלא יהיה קהל צרכני לתמונות מסוג זה, יצטמצם הצורך ביצירת התמונות וממילא גם בעיני הקטינים.

4.1.2. טענות הנקבל -

בי"כ הנקבל טען כי בנסיבות העניין לא יהא זה ראוי לבטל את רישיונו של הנקבל, כטענת בי"כ הקובל, ואין להטיל על הנקבל עונש חמור מזה שהוטל על די"ר ברקאי, שעבר עבירות דומות, לאור האמור להלן:

(א) עונש של ביטול רישיון נקט רק במקרים מאוד קיצוניים כגון במקרה של רופא שהורשע בהריגה, או בעבירות חמורות שבוצעו במסגרת העיסוק במקצוע.

(ב) יש לדחות את טענת בי"כ הקובל כאילו עניינו של די"ר ברקאי נדון לפני זמן רב שרק במהלכו התחדדה ההבנה לגבי חומרת המעשים וכי לפיכך יש כיום להטיל, לגבי מעשים דומים, ענישה חמורה יותר. בשונה מטענת בי"כ הקובל, לא מדובר בעניין שנדון לפני שנים רבות, הצו בעניינו של די"ר ברקאי ניתן בחודש מרץ 2013, כאשר העבירות שעבר הנקבל בוצעו בין השנים 2012-2015. גם אם יש מקום להביא בחשבון את הזמן שחלף מאז ניתן הצו בעניינו של די"ר ברקאי, כי אז ההחמרה בענישה צריך שתעשה בהדרגה; זאת ועוד, בחליף הפלילי, בית המשפט ואף פרקליטות המדינה לא ראו לנכון להחמיר בעונשו של הנקבל לעומת העונש שהוטל על די"ר ברקאי;

(ג) הנקבל כיום בן 36, וכל חייו כבגיר, עד שהחל ההליך הפלילי, הוקדשו ללימודי הרפואה ולעבודתו כמתמחה. ביטול רישיונו לעסוק ברפואה יחבל בהליך השיקום שבו החל, מה גם שהנקבל נחשב לרופא מצטיין, כפי שהעיד, בהליך הפלילי, מנהל המחלקה שבה עבד הנקבל. בדומה למקרה ברקאי, המסוכנות של הנקבל נמוכה כאשר עניין זה נבדק בשתי הזדמנויות לרבות רק לאחרונה; כל הגורמים המקצועיים שבחנו את העניין וחוות דעתם הוגשה לוועדה, הגיעו למסקנה שלא מדובר בפתולוגיה עם דפוסים פדופיליים, אלא במי שראה עצמו כמושא של פגיעה בילדותו. זאת ועוד, חזרתו של הנקבל לעסוק במקצועו חשיבות רבה מבחינת שיקומו, כפי שעולה מחוות הדעת שהוגשה לוועדה כמו גם מחוות הדעת של שירות המבחן.

¹ ע"א 50/91 ד"ר אדנר סבין נ' שר הכריאות, פ"ד מ(1) 27

² ע"א 10979/04 ד"ר ליבוי ליאור נ' שר הכריאות, פ"ד נ(א) 357.

(ד) אין חולק על כך שמעשיו של הנקבל חמורים ואולם הנסיבות בעניינו של די"ר ברקאי חמורות מאלה שבעניינו של הנקבל. די"ר ברקאי הורשע בהחזקת 190 אלף קבצים, בעוד שלגבי הנקבל מדובר ב-150 אלף קבצים; די"ר ברקאי החזיק בחומרים והפיץ סרטונים במשך כ-15 שנים, בעוד שלגבי הנקבל מדובר בכ-3.5 שנים; די"ר ברקאי היה רופא ילדים, בעוד שהנקבל התמחה ברפואה פנימית;

זאת ועוד, הנקבל, בשונה מדי"ר ברקאי, הודה במעשיו בהודמנות הראשונה, עוד כשנחקר במשטרה. הנקבל גם ביקש מיד בתחילת החקירה לפנות לטיפול, הוא החל בטיפול מיד לאחר ששותרר מהמעצר והוא ממשיך בו עד היום.

לפיכך ראוי היה שהעונש שיוטל על הנקבל יהיה פחות חמור מהעונש שהוטל על די"ר ברקאי. ואולם בהתחשב בכך שרשיונו של הנקבל מותלה כבר מזה כשנתיים, הנקבל מסכים לכך שעונשו יקבע בהתאמה לעונש שהוטל על די"ר ברקאי, דהיינו: כי רשיונו של הנקבל לעסוק ברפואה, יותלה לתקופת של שנתיים שתחילתן ביום 8.11.2015, הוא המועד שממנו ואילך הנקבל אינו עוסק במקצועו, תחילה בהתאם להחלטת בית המשפט ובהמשך בעקבות הליך לפי סעיף 44א לפקודה. בייכ הנקבל הוסיף כי בדומה להסכמה שניתנה בעניינו של די"ר ברקאי, הנקבל מסכים לכך שלא יטפל בקטין, אלא בנוכחות בגיר, למשך תקופה שתקבע הוועדה, שתחילתה במועד שבו תסתיים תקופת התליית הרישיון.

(א) בייכ הנקבל השיב, לשאלת הוועדה, שהנקבל יסיים לרצות את עונשו בתודש ינואר 2018.

הנקבל הוסיף כדלקמן:

כי הוא מודע לכך שעשה מעשים חמורים והרבה טעויות. לדבריו לא היתה לו כל כוונה לפגוע באיש, וכי הוא פעל מתוך הכחשה לפיה בהורדת הסרטונים והתמונות אין כדי לפגוע במישהו. הנקבל הוסיף כי הוא התבייש במעשיו ולכן גם נמנע מלפנות לטיפול והוא גם לא היה מודע לכך שטיפול יכול לעזור. הנקבל הוסיף כי הוא מסתייע בטיפול פרטני וקבוצתי, שסייע לו להבין את ההשלכות של מעשיו, והוא חש שיצא לדרך חדשה. הנקבל עמד על כך שחלום חייו, מגיל צעיר, היה להתמחות בקרדיולוגיה, תחום שבו עסק במסגרת ההתמחות, ומבחינתו המחיר הכבד ביותר מבחינתו הוא העובדה שמוה למעלה משנתיים נמנע ממנו לעסוק ברפואה. הנקבל הוסיף שהוא מקווה שיותר לו לחזור ולעבוד כרופא והוא מבקש לשים סוף לפרק האפל הזה בחייו.

5. דיון והמלצה -

אין חולק על כך שהמעשים שבגינם הורשע הנקבל מאוד חמורים. במשך למעלה משלוש שנים, הנקבל אסף, שמר והשתמש ב - 150,000 קבצים שונים של חומרי תועבה שבמרכזם קטינים. הוא סידר אותם בתיקיות ושיתף בהם אחרים. מהאמור בכתב האישום המתוקן לגבי תוכנם של הקבצים האמורים, עולה תמונה איומה שקשה למצוא מלים לתארה ולא נותר לו אלא להביא, לעניין זה, מהאמור בגזר דינו של הנקבל, שם נאמר בין היתר כך:

"אין מדובר באדם מכולכל מיני, שסקרנותו גברה עליו, להרף עין, והנה השיג בדרך לא דרך תמונה או נתיים של פשע עידום... אין סדור בחסות של ילדים עידומים, המצולמים באקראי, למשל על שפת הים, אלא בחמונת "ייעודית", נודאות, פוגעניות, לא רק בהיבט של כבוד האדם, היבט חסוד כשלעצמו, אלא גם בחמונת פוגעניות במישור המיני והפיזי והכוונה היא במיחוס לאותן תמונות של ילדים מוכים (בשום, מקל או מחבטו), כפוחים בתנוחות שונות, מבצעים מעשים מיניים "קשים"... ובהמשך מציין בית המשפט: "אני כותב את הדברים דלעיל והיר רועדת על המקלרת; זאת, מכיוון שלא הייתי רוצה לבייש את הנאשם (בפרם אחרי שהשתקם וחור למוטב), ולגרס לו מה שקרי היום, בעידן הרשעות החברתיות Shamming. כרם הדברים הייבים היו להיכתב, על מנת שיבין הקורא על מה אנחנו מדברים כאשר מדברים על חוּבנה פרופילית, בכלל, ובפרם במקרה דון.

הדי צריך אדם להיח ערל-לב. עיוור מסמ, מבחינה רגשית, לכאב של זולחו ובמיחור כאשר הוולת אינו אלא ילדים רכים בשנים אשר אנשים זדוניים, מפלצות של מסמ, נשים בהם שימוש נוראי כל כך, כדי לספק את יציהם האפלים".

דו"ח - די"ר אלעד לאור

אמת, הנקבל לא יצר את הזוועה, אך בעצם השימוש בה, כהורדתה למחשבו ומה שגרוע יותר בשיתוף אחרים בה, הוא הצטרף למעגל הצרכנים, של התעשייה העבריינית המתעדת התעללות בקטינים, המעודד בהכרח את קיומה.

זאת ועוד, אף אנו סבורים, כטענת ב"כ הקובל, כי עצם השימוש בחומרים ממך זה פוגע גם בזכותם של הקטינים שצולמו לפרטיות, והפצתם לאחרים, עשויה להעמיד קטינים אלה בסיכון נוסף, משאין לדעת מי עוד עשוי לצפות בהם, ואם לא די בכך, שיתוף אחרים בחומרים ממך זה, יכול שיפגע בקטינים נוספים, שגם אם בדרך מקרה, עשויים להחשף להם.

כך הוא לגבי כל אדם הנוהג כמעשי הנקבל. חמור מזה רופא העושה כן. הרשיון לעסוק ברפואה, טומן בחובו אחריות וסמכות רחבת היקף, שלהן השלכות מרחיקות לכת על חי אדם. האחריות המוטלת על רופא והסמכות המופקדת בידי, מבוססות על אמון מלא במי שניתן לו הרשיון לעסוק ברפואה, כי יפעל, קודם לל, באחריות ובהגינות. כך בכל הקשור לעבודתו, אך גם בכל הקשר אחר.

במעשיו, פגע הנקבל באמון הציבור במי שהורשו לעסוק ברפואה בהיותם בראש ובראשונה אנשים הגונים, כנדרש כתנאי לזכאות לקבלת רשיון לעסוק ברפואה, כאמור בסעיף 14(1) לפקודה. זאת בהנתן שביד הרופאים ובשיקול דעתם, מפקיד הציבור את בריאותו ויחסי האמון שבין רופא ומטופל, מהווים לפיכך אבן יסוד ותנאי הכרחי לקיומה של מערכת בריאות ראויה.

התלבטנו לא מעט בשאלה מהו אמצעי המשמעת שראוי כי נמליץ עליו בנסיבות העניין. המעשים החמורים, היקפם העצום והתקופה הממושכת שבה הם בוצעו, כמו גם ההשלכות של מעשים אלה לרבות הפגיעה באמון הציבור ברופאים, כל אלה מחייבים ענישה משמעותית, המעבירה גם מסר ברור וחד משמעי לנקבל, לציבור הרופאים ולציבור בכלל, שמעשים כגון אלה פסולים ואינם מתיישבים עם העיסוק ברפואה.

יחד עם זאת איננו סבורים, כי ניתן לאסוף את עמדת ב"כ הקובל, לפיה אמצעי המשמעת הנכון, במקרה זה, יהא בביטול רשיונו של הנקבל. אמצעי משמעת של ביטול רשיון, ננקט ככלל רק במקרים נדירים ויוצאי דופן, כך היה למשל בעניינם של שני רופאים שהורשעו בעבירת הריגה, כאשר באחד המקרים דובר ברופאה שהורשעה בהריגה במהלך ניתוח, רופא שהורשע בשורה ארוכה של עבירות בהן 25 עבירות של חבלה חמורה והפצת מחלה במזיד, או רופא שהורשע בביצוע מעשה מגונה ואינוס במטופלת.

עמד על כך השופט (בדימוס) אמנון סטרשנב, בהחלטה שניתנה בעניינו של ד"ר נאסר חביב, באמרו כי ביטול רשיון מהווה סנקציה חריפה שיש לנקוט בה "במקרים נדירים ויוצאי דופן במיוחד, כגון כאשר המסך העיסוק ברפואה מסכן את בריאות החולים או את שלום הציבור, או כאשר מדובר במעשים חמורים המבוצעים ע"י רופא כנגד חולה, כגון, אינוס או חקיפה מיניח אלימה". כשהוא מפנה להחלטה קודמת שניתנה בעניינו של ד"ר סלים ספיה. נבהיר כי ד"ר נאסר חביב הורשע בביצוע מעשה מגונה במטופלת, במהלך טיפול, וד"ר סלים ספיה הורשע בעבירה של ניסיון לשידול ברצח ובעבירה של איומים. דברים דומים נאמרו גם בפסק הדין בעניינו של ד"ר שלמה יצחקובי: "ביטול רשיון לעסוק ברפואה שניים שמא למצבים החמורים ביותר. עם כל חומרת מחליו של המערער, הם אינם נוגים על החמורים ביותר. אין מענה על מסופל של המערער שמה בעקבות טיפול רפולי, למשל, ולא על מסופלת שהורדמה ונאנסה...".

זה המקום לציין כי לא ניתן להתעלם מכך שהנקבל הודה במיותס לו עוד בשלב התקירה, לכך שהנקבל פנה מיד בתחילת הדרך לטיפול שהוא גם מתמיד בו, להערכות החד משמעיות בקשר למסוכנותו הנמוכה, להערכת הרבה שהנקבל זכה לה במהלך לימודי הרפואה ובעבודתו כמתמחה, לחרטו הכנה כמו גם לכך שניכר בו שהוא הפנים את חומרת המעשים והשלכותיהם. לא למותר לציין כי בין השיקולים לעניין העונש המשמעותי נתנו דעתנו לכך שבפועל נמנע מהנקבל לעסוק ברפואה, מזה כשנתיים, מאז תחילת חודש נובמבר 2015.

הצדדים התייחסו בהרחבה בטיעוניהם, לעונש שהוטל על ד"ר ברקאי. הנקבל כאמור טען כי יש ללמוד מאותו עונש לעניינו, אף שנסיבות אותו מקרה חמורות יותר. בייכ הקובל טענה כאמור כי ראוי לבטל את רשיונו של הנקבל, למרות הדמיון שבין מעשיו של הנקבל לאלה של ד"ר ברקאי. זאת לטענתה, בין היתר, בהתחשב בכך שבשנים האחרונות התחזקה ההבנה לגבי ההשלכות שיש למעשים כגון אלו שעשה הנקבל והחשיבות שבמניעתם.

³ ע"י 29419-07-11 ד"ר שלמה יצחקובי נ' משרד הבריאות, ניתן ביום 22.12.2011.

סאמור אינג סבורים כי ראוי לאמץ, במסיבות עיין זה, את עמדת בייכ הקובל ולהמליץ על ביטול רישיונו של הנקבל. מאידך נראה לנו שהתליית רישיונו של הנקבל למשך שנתיים, בניכוי תקופת ההתלייה המסדלית (בדומה להחלטת שניזנה בניינו של ד"ר ברקאח, שמשמעת גם כי יותר לגקבל לחזור ולעסוק ברפואה בחודש נובמבר 2017, מוטית לקולא.

לאחר ששקלנו את כל אלה, ואף שכאמור נתנו דעתנו לכך שהנקבל מגוע מלעסוק ברפואה מאז חודש נובמבר 2015, אנו סבורים שבמסיבות העניין יתא זה ראוי להתלות את רישיונו של הנקבל לעסוק ברפואה, לתקופה של שנה, שנתחילתה בתום תקופת החתליה המינהלית, דהיינו, במועד קבלת החחלטה בקובלטה.

בסיכום -

לאור כל האמור לעיל אנו ממליצים במגך כי תתלה את רישיונו של הנקבל לעסוק ברפואה למשך שנה.

הרב קובל

מרום אלינור קיטאי
חבר הוועדה פרופ' אליעזר קיטאי
מומחה לרפואת המשפחה
מ.ר. 17384 מ.ת.מ. 10564

רחמי תור, ש"י
חברת ההעדה

ד"ר יוסף מיטעל
יו"ר הוועדה